

การคาดคะเนความสูญหายของการศึกษาในวัฏจักรการศึกษา 2512-2523

(Estimation of Educational Loss during the Educational Cycle 1969-1980)

โดย

นาย อารุง จันทวานิช ก.ช.

๑๐๖๖๑๗

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

พ.ศ. 2513

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วน
ประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์.....ประธานกรรมการ
.....กรรมการ
.....กรรมการ
.....กรรมการ

อาจารย์ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ อิศรางกูร
วิชา

วันที่ 4 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2513

เรื่อง : การคาดคะเนความสูญหายของการศึกษาในวัฏจักรการศึกษา 2512-2523
 ผู้วิจัย : นาย อ่ำรุ่ง จันทวาณิช
 แผนกวิชา : วิจัยการศึกษา
 ผู้ควบคุมการวิจัย : ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข วิชาชาวอ่ำรุ่ง
 วัน เดือน ปี : 24 เมษายน 2513

บทคัดย่อ

สถิติการศึกษาของประเทศไทยในอดีตแสดงว่ามีนักเรียนจำนวนมากต้องออกจากระบบการศึกษาไปกลางคันอันก่อให้เกิดความสูญหายของการศึกษา และเป็นผลให้การศึกษาของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามหาภาคเพื่อคาดคะเนปริมาณความสูญหายของการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในวัฏจักรการศึกษา 2512 ถึง 2523 โดยมีข้อสมมติว่าสภาพการศึกษาของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

การคาดคะเนความสูญหายของการศึกษา ใช้ประชากรนักเรียนที่ควรจะเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในวัฏจักรการศึกษานี้ที่ได้จากการพยากรณ์ มาปรับการกระจายด้วยโค้งปกติ เพื่อหาขนาดพอดีของระบบการศึกษา แล้วเปรียบเทียบกับขนาดพอดีของระบบการศึกษาที่ได้กับจำนวนนักเรียนที่จะเรียนจริงในแต่ละปีของวัฏจักรการศึกษาดังกล่าว

ผลของการคาดคะเนปรากฏว่า ในวัฏจักรการศึกษา 2512 ถึง 2523 ความสูญหายของการศึกษาของประชากรในประเทศไทยมีจำนวนเทียบเป็นผู้จบมัธยมศึกษาถึง 21.6 ล้านคน หรือประมาณ ร้อยละ 4.2 ของประชากรทั้งหมดในวัฏจักรการศึกษานั้น และลักษณะการเกิดความสูญหายของการศึกษามีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปี สรุปได้ว่าระบบการศึกษาของประเทศไทยเท่าที่เป็นอยู่ไม่ได้พัฒนาการศึกษาประชากรของประเทศให้มีความงอกงามทางการศึกษาเต็มตามความสามารถและสติปัญญาของแต่ละคน

Thesis Title : Estimation of Educational Loss during the Educational
Cycle 1969 - 1980

Name : Mr. Amrung Ohantavanich

Department : Educational Research

Advisor : Prof. Dr. Prachoomsuk Achava-Amrung

Date : April 24, 1970

ABSTRACT

The educational statistics of Thailand in the recent past, showed a very high drop out rate, which resulted in a low average educational level of the population. A macro study was thus designed to estimate the educational loss during the year 1969 through 1980, if the Thai educational conditions of the near future would stay unchanged.

The projected school populations of the years were distributed normally in order to determine the optimum size of the educational system. Then the optimum size of the system was compared with the projected school enrollment for each year.

It was estimated that during the educational cycle 1969-1980, the educational loss of Thailand would amount to 21.6 millions secondary school graduates or 4.2 % of the total population in the cycle with yearly upward trend. It was finally concluded that the Thai educational system does not provide full educational growth to the population as a whole.

กิติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การคาดคะเนความสูญหายของการศึกษาในวัฏจักรการศึกษา 2512 ถึง 2523" ผู้เขียนสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร. ประชุมสุข อ้าวอ้าว อ้าว อ้าว อ้าว อ้าว และควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แจง และแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อาจารย์ ไกรวิเชียร ตันติเมษ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำในการศึกษาคำนวณ รวมทั้งอาจารย์ นิพนธ์ เทพวัลย์ ซึ่งให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการปรับจำนวนประชากรในปีสามะโนประชากร 2503 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ที่กล่าวนามมาแล้วเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณสถาบันการศึกษาทั้ง ทหาร และ พลเรือน ของกระทรวงต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยนี้

อ้าวอ้าว จันทวานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหา.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย.....	4
ข้อสมมติเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความ.....	6
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	12
โครงสร้างของระบบการศึกษา.....	12
สภาพการศึกษาและความสามารถในการผลิตของระบบการศึกษา.....	17
โค้งปกติ.....	24
การพยากรณ์จำนวนนักเรียนในอนาคต.....	25
3 วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล	31
ลักษณะข้อมูล.....	31
ข้อมูลเบื้องต้น.....	31
แหล่งที่มาของข้อมูลและปริมาณข้อมูล.....	34
วิธีรวบรวมข้อมูล.....	34
การคาดคะเนความสูญหายของการศึกษา.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บท	หน้า
4 ผลของการคาคะเน.....	41
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก. รายการตารางประกอบ.....	77
ภาคผนวก ข. รายละเอียดของการคำนวณ.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอายุ ชั้นเรียน ตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาที่ 7 พ.ศ.2510.....	15
2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอายุ ชั้นเรียน ตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พ.ศ.2510.....	16
3 ระดับการศึกษาของประชากรในประเทศไทย พ.ศ. 2503.....	17
4 ร้อยละของประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไปจำแนกตามระดับการศึกษา.....	18
5 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละของนักเรียนที่เรียนต่อในชั้นต่าง ๆ ปีการ ศึกษา 2507 ถึง 2510.....	21
6 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2512.....	42
7 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2513.....	44
8 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2514.....	46
9 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2515.....	48
10 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2516.....	50
11 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2517.....	52
12 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2518.....	54
13 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2519.....	56
14 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2520.....	58
15 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2521.....	60
16 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2522.....	62
17 ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2523.....	64
18 ความสูญหายของการศึกษาและร้อยละของประชากรในวัฏจักรการศึกษา 2512 ถึง 2523.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางในภาคผนวก ก.	หน้า
19 จำนวนประชากรที่เกิดแต่ละปีระหว่างพ.ศ.2494 ถึง 2504 และจำนวนประชากรที่ตายรายอายุ พ.ศ.2494 ถึง 2510.....	78
20 จำนวนนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นประถมปีที่ 7 ทั่วประเทศระหว่างปีการศึกษา 2506 ถึง 2511.....	79
21 จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั่วประเทศระหว่างปีการศึกษา 2506 ถึง 2511.....	79
22 จำนวนประชากรที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ.2494 ถึง 2504 และจำนวนประชากรหลังการปรับคจจดทะเบียนร้อยละ 15.....	80
23 จำนวนประชากรที่มีชีวิตอยู่เมื่อเริ่มต้นแต่ละหมวดอายุและจำนวนประชากรที่ตายระหว่างหมวดอายุ พ.ศ.2494 ถึง 2511.....	81
24 จำนวนประชากรทั่วประเทศ พ.ศ. 2503 ถึง 2523.....	83
25 จำนวนประชากรอายุ 7 ปี พ.ศ.2512 ถึง 2523.....	84
26 อัตราส่วนของพื้นที่ใต้โค้งปกติในชั้นต่าง ๆ เทียบกับชั้น 1.....	85
27 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ7ปีในปี 2501.....	86
28 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ7ปีในปี 2502.....	87
29 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ7ปีในปี 2503.....	88
30 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ7ปีในปี 2504.....	89
31 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ7ปีในปี 2505.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2506.....	91
33 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2507	92
34 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2508.....	93
35 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2509.....	94
36 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2510.....	95
37 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2511.....	96
38 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2512.....	97
39 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2513.....	98
40 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2514.....	99
41 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2515.....	100
42 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2516.....	101
43 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2517.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
44 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2518.....	103
45 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2519.....	104
46 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2520.....	105
47 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2521.....	106
48 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2522.....	107
49 จำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและปีการศึกษาต่าง ๆ จากประชากรอายุ 7 ปี ในปี 2523.....	108
50 ขนาดพอดีของประชากรนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการ ศึกษา 2512 ถึง 2523.....	109
51 จำนวนนักเรียนที่จะเรียนจริงในชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการ ศึกษา 2512 ถึง 2523.....	110

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขนาดที่พอดีของระบบการศึกษา.....	10
2	ลักษณะการเกิดความสูญหายของการศึกษา.....	10
3	ลักษณะการเกิดความสูญเปล่าของการศึกษา.....	10
4	แผนภูมิแสดงระบบโรงเรียนแยกตามระดับและประเภทวิชา.....	13
5	จำนวนนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ปีการศึกษา 2504.....	20
6	ปริมาณแสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามชั้นและระดับการศึกษาปีการศึกษา 2510.....	23
7	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2512.....	43
8	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2513.....	45
9	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2514.....	47
10	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2515.....	49
11	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2516.....	51
12	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2517.....	53
13	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2518.....	55
14	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2519.....	57
15	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2520.....	59
16	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2521.....	61
17	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2522.....	63
18	ความสูญหายของการศึกษาที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2523.....	65